

સમાજશાસ્ત્ર વિભાગ

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ

અમદાવાદ- 380009

NEP-2020 મુજબ

બીએ. અભ્યાસક્રમ

વિષય : સમાજશાસ્ત્ર

શૈક્ષણિક વર્ષ જુલાઈ - 2025-26 થી અમલમાં

સામાજિક વિજ્ઞાન વિદ્યાશાખા,

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ

અમદાવાદ-380009

અભ્યાસક્રમ : બી.એ સમાજશાસ્ત્ર

Program Outcomes (POs) for Undergraduate Curriculum for faculty of
Social Science.

POs	Justification
PO1: Discipline-Specific Knowledge	PO1: Discipline-Specific Knowledge - Provides a strong foundation in social sciences to understand the society using an interdisciplinary approach and discipline-specific knowledge.
PO2: Problem Analysis	PO2: Problem Analysis - Develops critical thinking and analytical skills by applying Social Science methodologies to identify and analyze the complex social issues.
PO3: Experimental Skills	PO3: Experimental Skills - Develops an understanding about the moral awareness and be prepared for taking social responsibility with an holistic understanding of society through experimental skill.
PO4: Environment Sustainability and	PO4: Environment and Sustainability - Develops an understanding based on Gandhian approach towards the sustainable development goals and environment .
PO5: Ethics and Values	PO5: Ethics and Values - Strengthens principles, professional ethics, and integrity , ensuring students to apply knowledge responsibly and ethically.
PO6: Communication	PO6: Communication - Develops an understanding about Culture in context with space and time..
PO7: Modern Tool Usage	PO7: Modern Tool Usage - Enables to advanced scientific instruments, tools, techniques and software , ensuring efficiency in research and industry applications .
PO8: Teamwork and Leadership	PO8: Teamwork and Leadership - Prepares students for collaborative work in research with other institutes , developing leadership skills for multidisciplinary teamwork .

PO9: Lifelong Learning	PO9: Lifelong Learning - Encourages continuous learning and adaptability , ensuring graduates to stay updated with appropriate societal changes .
PO10: Project Management	PO10: Project Management - Develop approaches for self-learning through the inter-disciplinary tools and enhancing the capacity for life-long learning through project management.
PO11: Innovation and Entrepreneurship	PO11: Innovation and Entrepreneurship - Develops understanding about the system and the policy making process and their implementation for promoting innovation and entrepreneurship in students.
PO12: Societal Contribution	PO12: Societal Contribution - Applies knowledge for social good , reinforcing self-reliance, rural development, and the application of Gandhian ideals in scientific practice.

PO1: વિષય વિશિષ્ટ જ્ઞાન	સામાજિક વિજ્ઞાનમાં મજબૂત પાઠ્ય પૂરું પાડી વિદ્યાર્થીને ઇન્ટરડિસિપ્લિનરી અભિગમ અને વિષયઆધારિત જ્ઞાન દ્વારા સમાજને સમજવા માટે સક્ષમ બનાવે છે.
PO2: સમસ્યાનું વિશ્લેષણ	વિદ્યાર્થીમાં સામાજિક વિજ્ઞાનની પદ્ધતિઓના ઉપયોગથી જટિલ સામાજિક સમસ્યાઓ ઓળખી અને તેનોનું વિશ્લેષણ કરવાની તર્કસંગત અને વિશ્લેષણાત્મક ક્ષમતા વિકસાવે છે.
PO3: પ્રયોગાત્મક કૌશલ્ય	વિદ્યાર્થીમાં નૈતિક જાગૃતિ ઉભી કરે છે અને પ્રયોગાત્મક કૌશલ્યના માધ્યમથી સમાજ પ્રત્યે જવાબદારીની ભાવના સાથે હોલિસ્ટિક સમજૂતી વિકસાવે છે.
PO4: પર્યાવરણીય અને ટકાઉ વિકાસ	ગાંધીવાદી અભિગમના આધારે ટકાઉ વિકાસના લક્ષ્યો અને પર્યાવરણીય સમજ વિકસાવે છે.
PO5: નૈતિકતા અને મૂલ્યો	સિદ્ધાંતો, વ્યવસાયિક નૈતિકતા અને હિમાનદારીને મજબૂત બનાવી જાણકારીને જવાબદારીપૂર્વક અને નૈતિક રીતે ઉપયોગ કરવાની સજાગતા વિકસાવે છે.
PO6: સંચાર	સમય અને સ્થળ સંદર્ભમાં સંસ્કૃતિની સમજ વિકસાવી પ્રત્યાયન માટે સક્ષમ બનાવે છે.

PO7: આધુનિક સાધનોનો ઉપયોગ	વિદ્યાર્થીને સંશોધન અને ઉદ્યોગ ક્ષેત્રમાં કાર્યક્ષમતા માટે આધુનિક વૈજ્ઞાનિક સાધનો, ટેકનિક, અને સોફ્ટવેરના ઉપયોગ માટે સક્ષમ બનાવે છે.
PO8: ટીમવર્ક અને નેતૃત્વ	વિદ્યાર્થીને અન્ય સંસ્થાઓ સાથે સંયુક્ત સંશોધન માટે સહયોગી કાર્ય અને બહુપક્ષીય ટીમના નેતૃત્વ માટે તૈયાર કરે છે.
PO9: નિત્ય શીખવાનો અભિગમ	વિદ્યાર્થીને સતત શીખવાની અને આધુનિક સમય અનુસાર જાતને અનુકૂળ બનાવવાની ક્ષમતા સાથે અદ્યતન જ્ઞાન મેળવી રાખવા પ્રેરણા આપે છે.
PO10: પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ	આંતરવિદ્યાકીય સાધનો દ્વારા સ્વ-અધ્યયન માટે અભિગમ વિકસાવે છે અને પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ દ્વારા સતત શીખવાની ક્ષમતા વધારવામાં સહાય કરે છે.
PO11: નવોત્થાન અને ઉદ્યોગસાહસિકતા	વિદ્યાર્થીમાં નીતિ નિર્માણ અને તેની અમલવારી અંગે સમજ વિકસાવે છે જેથી તેઓ નવીનતા અને ઉદ્યોગસાહસિકતાની દિશામાં આગળ વધે.
PO12: સામાજિક યોગદાન	જ્ઞાનનો ઉપયોગ સમાજહિત માટે થાય એ રીતે માર્ગદર્શન આપે છે, અને આત્મનિર્ભરતા, ગ્રામ વિકાસ તથા વૈજ્ઞાનિક અભ્યાસમાં ગાંધીવાદી વિચારધારાનો પ્રયોગ કરે છે.

Evaluation - મૂલ્યાંકન :

1. બી.એસમાજશાસ્ત્ર અભ્યાસક્રમમાં દરેક પ્રશ્નપત્રમાં 60 ટકા બાહ્ય અને 40 ટકા આંતરિક ગુણભારનું ધોરણ રહેશે.
2. દરેક પ્રશ્નપત્રમાં 40 ટકા આંતરિક મૂલ્યાંકન માટે લેખિત કસોટી, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને અન્ય પ્રવૃત્તિઓને ધ્યાનમાં લેવાશે.
3. દરેક પ્રશ્નપત્રમાં આંતરિક તેમજ બાહ્ય મૂલ્યાંકનમાં ઉત્તીર્ણ થવાનું ધોરણ 40 ટકા રહેશે .

B A સ ત્ર	Compulsory / Elective	પ્રશ્નપત્ર નો કોડ	પ્રશ્નપત્રનું નામ	કે ડિ ટ	ગુણભાર		કુલ ગુણ	અઠવા ડીયા ના કલાક	કુલ કલાક
					બાહ્ય	આંતરિક			
1	Compulsory	BSOC-101	Introduction to Sociology (સમાજશાસ્ત્ર પરિચય)	4	60	40	100	4	60
1	MDC	BSOC MD-101	Family Welfare (કુટુંબ કલ્યાણ)	3	45	25	75	3	45
2	Compulsory	BSOC-201	General Sociology (સામાન્ય સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60
2	MDC	BSOC MD-201	Indian Society (ભારતીય સમાજ)	3	45	25	75	3	45
3	Compulsory	BSOC-301	Social Institutions of India (ભારતની સામાજિક સંસ્થાઓ)	4	60	40	100	4	60
3	MDC	BSOC MD-301	Indian Constitution and Social Legislation (ભારતીય બંધારણ અને સામાજિક કાનૂનીકરણ)	3	45	25	75	3	45
3	Compulsory	BSOC-302	Social Psychology (સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન)	4	60	40	100	4	60
4	Compulsory	BSOC-401	Social Philosophy of Gandhiji (ગાંધીજીનું સમાજદર્શન)	4	60	40	100	4	60
4	Compulsory	BSOC-402	Sociology of Environment (પર્યાવરણનું સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60
4	Compulsory	BSOC-403	Indian Society and Culture (ભારતીય સમાજ અને સંસ્કૃતિ)	4	60	40	100	4	60

5	Compulsory	BSOC-501	Research Methodology (સંશોધન પદ્ધતિશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60
5	Compulsory	BSOC-502	Classical Sociological Thinkers (પ્રશિષ્ટ સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો)	4	60	40	100	4	60
5	Compulsory	BSOC-503	Political Sociology (રાજકીય સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60
5	Compulsory	BSOC-504	Population and Society (વસ્તી અને સમાજ)	4	60	40	100	4	60
6	Compulsory	BSOC-601	Research Technique and Report (સંશોધન પ્રયુક્તિઓ અને અહેવાલ)	4	60	40	100	4	60
6	Compulsory	BSOC-602	Social Change in Modern India (આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન)	4	60	40	100	4	60
6	Compulsory	BSOC-603	Indian Sociological Thinkers (ભારતીય સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો)	4	60	40	100	4	60
6	Compulsory	BSOC-604	Urban Sociology (નગર સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60

[Program and Semester] બી.એ. - 1	[paper code] BSOC-101	Subject Name સમાજશાસ્ત્ર પરિચય Introduction to Sociology	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સમાજ અને સમાજશાસ્ત્રનું પ્રાથમિક જ્ઞાન હોવું જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ, અભ્યાસક્ષેત્ર, મહત્વ અને અન્ય વિજ્ઞાનો સાથેનો સંબંધ સમજશે. CO2. સમાજ, સમુદાય, મંડળનો અર્થ અને લક્ષણો તેમજ તેમની વચ્ચેના તફાવતને સમજશે. CO3. સામાજિક જૂથ, દરજ્જો અને ભૂમિકાના ખ્યાલની સમજ કેળવશે. CO4. સામાજિક નિયંત્રણ અને સામાજિક ધોરણોના ખ્યાલની સમજ કેળવશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	1	–	2	2	–	–	1	–	–	1	1.56
CO2	3	2	1	–	2	1	–	–	1	–	–	2	1.56
CO3	2	3	2	–	2	1	–	1	1	–	–	2	1.78
CO4	2	2	3	1	3	–	–	–	1	–	–	2	1.89
Avg (PO)	2.5	2.25	1.75	1.0	2.25	1.33	–	1.0	1.0	–	–	1.75	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 4. સેમિનાર પદ્ધતિ 5. ચર્ચા પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
------------------------------	-------------------

Unit 1 સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ - સમાજશાસ્ત્રનો ઉદભવ (પશ્ચિમ અને ભારતીય સંદર્ભ) - સમાજશાસ્ત્રનું અભ્યાસક્ષેત્ર - સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ - સમાજશાસ્ત્રનો અન્ય વિજ્ઞાનો સાથેનો સંબંધ: (1) માનવશાસ્ત્ર (2) અર્થશાસ્ત્ર (3) ઇતિહાસ (4) રાજ્યશાસ્ત્ર	15
Unit 2 - સમાજ - અર્થ અને લક્ષણો - સમુદાય - અર્થ અને લક્ષણો - સમાજ અને સમુદાય વચ્ચેનો તફાવત - મંડળ - અર્થ અને લક્ષણો - મંડળ અને સમુદાય વચ્ચેનો તફાવત	15
Unit 3 સામાજિક જૂથોનો અર્થ અને લક્ષણો - સામાજિક જૂથના પ્રકારો - પ્રાથમિક અને દૂરવર્તી - સામાજિક દરજ્જાનો અર્થ અને પ્રકાર - ભૂમિકાનો અર્થ અને ભૂમિકા અને સામાજિક દરજ્જા વચ્ચેનો તફાવત	15
Unit 4 સામાજિક નિયંત્રણનો અર્થ અને લક્ષણો - સામાજિક નિયંત્રણનું મહત્વ - સામાજિક ધોરણોનો અર્થ અને પ્રકારો	15

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા - 20 ગુણ સ્વાધ્યાય - 10 ગુણ સેમિનાર - 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	શાહ, એ.જી. અને જે.કે. દવે, (2003-04),સમાજશાસ્ત્ર પરિચય, અમદાવાદ : અનડા પ્રકાશન.
2	શાહ, વી.એમ. અને એન.પી. શુક્લ,(1994),સામાન્ય સમાજશાસ્ત્ર, અમદાવાદ : સી. જમનાદાસ કંપની.
3	પટેલ, તારાબેન,(1985), સમાજશાસ્ત્રના મૂળતત્વો, અમદાવાદ : ગુજરાત યુનિવર્સિટી.
4	બેતૈં ,આન્દ્રે,,(1999)સમાજશાસ્ત્ર : ઉપાગમઅવંવિધિ,જયપુર : નેશનલપબ્લિશિંગહાઉસ
5	લવાનિયા,અમ.અન., (1998), સમાજશાસ્ત્ર, જયપુર : રિસર્ચપબ્લિકેશન.
6	સમાજશાસ્ત્ર: એક પરિચય (BASO-101, UOU) – પરિભાષા, પ્રકૃતિ ઔર સામાજિક સંરચના પર કેંદ્રિત મૉડલ યૂનિટ tppl.org.in+4uou.ac.in+4exoticindiaart.com+4
7	સમાજશાસ્ત્ર કી પરિભાષા અવં પ્રકૃતિ (GBCRamgarh) – ફ્રાંસીસી સામાજિક વૈજ્ઞાનિકૉં કી પરિભાષાઔં ઔર સિદ્ધાંતૉં કા વિશ્લેષણ gbcramgarh.in
Web & Other Study Resources:	
1	https://www.youtube.com/watch?v=XS9IYsTzJOu
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 1	[paper code] BSOCMD -101	Subject Name- કુટુંબ કલ્યાણ Family Welfare	[elective]- MDC
		Credit : 3	Teaching Hours : 45
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	પ્રાથમિક જૂથ તરીકે કુટુંબ સંસ્થાની જાણકારી હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. કુટુંબ, જાતિય શિક્ષણ, કુટુંબ નિયોજન અને માતા તથા બાળકના આરોગ્ય અને પોષણની સમજ કેળવશે. CO2. બે પેઢી વચ્ચે અંતર, વૃદ્ધાવસ્થા, પૃથગ્વાસ અને છૂટાછેડા જેવી કૌટુંબિક સમસ્યાઓને સમજશે. CO3. કૌટુંબિક સંકટ નિવારતા ક્રિયાતંત્રોમાં નવા મૂલ્યો સાથેનું અનુકૂળન, ભવિષ્યનું આયોજન અને કાયદાઓની સમજ કેળવશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	1	2	2	–	–	2	–	–	2	2.0
CO2	2	3	2	–	2	2	–	–	2	–	–	2	2.0
CO3	2	2	3	–	3	1	–	1	2	–	2	3	2.2
Avg (PO)	2.33	2.33	2.33	1.0	2.33	1.67	–	1.0	2.0	–	2.0	2.33	

Teaching Pedagogy	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. પ્રકલ્પ પદ્ધતિ 5. સંવાદ પદ્ધતિ
--------------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
------------------------------	-------------------

Unit 1 – સુખી કુટુંબના તત્વો : - કુટુંબનો અર્થ અને લક્ષણો - જાતીય શિક્ષણનો અર્થ, પાસાઓ અને મહત્વ - કુટુંબ નિયોજનનો અર્થ અને પદ્ધતિઓ - માતા અને બાળકનું આરોગ્ય અને પોષણ	15
Unit 2 કૌટુંબિક સમસ્યાઓ : - બે પેઢી વચ્ચે અંતર - પૃથગ્વાસ અને છૂટાછેડા - વૃદ્ધાવસ્થા	15
Unit 3 કૌટુંબિક સંકટ નિવારતા ક્રિયાતંત્રો : - નવા મૂલ્યો સાથેનું અનુકૂલન - ભવિષ્યનું આયોજન - દહેજ, લગ્ન અને છૂટાછેડા, મિલકત અધિકાર સંબંધિત કાયદાઓ	15

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	દવે, કાદંબરી અને અન્ય (2000), કુટુંબ કલ્યાણ, રાવલ પ્રકાશન. પાટણ
2	શાહ, એ(91-1990) દવે .કે.અને જે .જી., કુટુંબ કલ્યાણ, રચના પ્રકાશન. અમદાવાદ..

3	દવે, કાદંબરી અને અન્ય (2000), કુટુંબ કલ્યાણ, રાવલ પ્રકાશન. પાટણ
4	દવે, કાદંબરી પાટણ, રાવલ પ્રકાશન, ભારતની સામાજિક સંસ્થાઓ, (05-2004),
5	**પારિવારિક વ્યવસ્થા મેં સમકાલીન સમસ્યાએં** તલાક, અલગાવ, બીમારી ઓર બુઢાપા આદિ પર ચર્ચા। PDF ડાઉનલોડ: egyankosh—Unit-17 visionias.in+2rncollegehajipur.in+2delhiplanning.delhi.gov.in+2egyankosh.ac.in+1egyankosh.ac.in+
6	**પરિવાર એવં વિવાહ કી અવધારણા** વિવાહ, પ્રજનન વ સામાજિક નિરંતરતા પર વિસ્તૃત ચર્ચા। PDF ડાઉનલોડ: eGyanKosh Unit-12 uou.ac.in+4egyankosh.ac.in+4egyankosh.ac.in+
7	**રાષ્ટ્રીય સ્વાસ્થ્ય એવં પરિવાર કલ્યાણ મંત્રાલય (સ્વાસ્થ્ય ઓર પરિવાર કલ્યાણ વિભાગ)** આધિકારિક જાનકારી, યોજનાએં વ નીતિયાં: mohfw.gov.in+1xn--ilbj3fq
Web & Other Study Resources:	
1	https://mohfw.gov.in/hi
2	

[Program and Semester]- બી.એ. -2	[paper code]- BSOC-201	Subject Name- સામાન્ય સમાજશાસ્ત્ર General Sociology	[elective]- Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સંસ્કૃતિ અને સામાજિકરણની પ્રાથમિક માહિતી હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO.1- સંસ્કૃતિ અને વ્યક્તિમત્તાના ખ્યાલની સ્પષ્ટતા મેળવશે અને તેમની વચ્ચેના સંબંધને સમજશે. CO.2- સામાજિકરણના ખ્યાલની તથા સામાજિકરણ અને વ્યક્તિમત્તા વચ્ચેના સંબંધના ખ્યાલની સ્પષ્ટતા મેળવશે. CO.3- સામાજિક સ્તરીકરણ અને સામાજિક ગતિશીલતાના ખ્યાલની સ્પષ્ટતા મેળવશે. CO.4 - સામાજિક પરિવર્તનનું સ્વરૂપ, પ્રકાર અને પરિબલોની સમજ કેળવશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	1	2	3	–	–	2	1	–	2	2.0
CO2	3	3	2	1	2	2	–	–	2	–	–	2	2.1
CO3	2	3	2	2	2	2	–	1	2	1	–	2	2.0
CO4	2	3	3	3	2	2	1	1	2	2	1	3	2.2
Avg (PO)	2.5	2.75	2.25	1.75	2.0	2.25	1.0	1.0	2.0	1.33	1.0	2.25	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથચર્ચા 3 સંવાદ પદ્ધતિ . 4. વાર્તા કથન પદ્ધતિ
---------------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
------------------------------	-------------------

Unit 1- સંસ્કૃતિનો અર્થ અને લક્ષણો - સંસ્કૃતિનું મહત્વ - વ્યક્તિમત્તાનો અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકારો - સંસ્કૃતિ અને વ્યક્તિમત્તા વચ્ચેનો સંબંધ	15
Unit 2- સામાજિકરણનો અર્થ અને તબક્કાઓ - સામાજિકરણની એજન્સીઓ - સંસ્કૃતિ અને સામાજિકરણ વચ્ચેનો સંબંધ - સામાજિકરણ અને વ્યક્તિમત્તા વચ્ચેનો સંબંધ	15
Unit 3- સામાજિક સ્તરીકરણનો અર્થ અને લક્ષણો - સામાજિક સ્તરીકરણના કાર્યો અને વિકાર્યો - સામાજિક સ્તરીકરણના પ્રકાર તરીકે વર્ગ અને જ્ઞાતિ - સામાજિક ગતિશીલતાનો અર્થ અને પ્રકાર	15
Unit 4- સામાજિક પરિવર્તનનો અર્થ અને સ્વરૂપો - સામાજિક પરિવર્તનના પ્રકાર - સામાજિક પરિવર્તન સહાયક પરિબલો - સામાજિક પરિવર્તનને અવરોધક પરિબલો	15

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા - 20 ગુણ સ્વાધ્યાય - 10 ગુણ સેમિનાર - 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	શાહ, એ.આર, (1968), સામાન્ય સમાજશાસ્ત્ર, અમદાવાદ : બી.એસ.શાહ પ્રકાશન.
2	પટેલ, તારાબેન,(1990), ભારતીય સમાજવ્યવસ્થા, અમદાવાદ : ન્યુ ઓર્ડર બુક કંપની.
3	દેસાઈ, અક્ષયકુમાર,(1985), સમાજ ખંડ 1 અને 2, અમદાવાદ : ગુજરાત યુનિવર્સિટી.
4	મુખર્જી,રવિન્દ્રનાથ,(1992),ઉચ્ચત્તરસમાજશાસ્ત્રીયસિદ્ધાંત,મસૂરી : સરસ્વતીસદન.
5	ગોંડ,રામપાલસિંહ,(1995), સમાજશાસ્ત્રપરિચય,આગરા : રત્નાપ્રકાશનમંદિર.
6	સમાજશાસ્ત્ર – એક પરિચય (BASO-101, ઉત્તરાખંડ વિશ્વવિદ્યાલય) શુરુઆતી છાત્રોં કે લિફ સરલ ભાષા મેં સમાજશાસ્ત્ર કી પરિભાષા, ઉદ્દેશ્ય, અનુસંધાન દૃષ્ટિયાં વ સંક્ષિપ્ત સારાંશ। sanskritiias.com+6ncert.nic.in+6afeias.com+6sanskritiias.com+5uou.ac.in+5cvru.ac.in
Web & Other Study Resources:	
1	https://www.youtube.com/watch?v=s46U61x2LAo
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 2	[paper code] BSOCMD -201	Subject Name- ભારતીય સમાજ Indian Society	[elective]- MDC
		Credit : 3	Teaching Hours : 45
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	વિવિધતામાં એકતા ધરાવતા ભારતીય સમાજ ને જાણતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO.1-ભારતીય સમાજના પરંપરાગત આધારસ્તંભોમાં ધર્મ, કર્મ અને પુનર્જન્મનો સિદ્ધાંત, પુરૂષાર્થ, આશ્રમવ્યવસ્થા અને વર્ણવ્યવસ્થાને સમજશે. CO.2- સાંસ્કૃતિક અને માનવવંશીય વિવિધતામાં એકતામાં ભાષાકીય, જ્ઞાતિ અને આદિજાતીઓના વૈવિધ્યની સમજ કેળવશે. CO.3- સામાજિક સંસ્થાઓમાં કુટુંબ, લગ્ન અને જ્ઞાતિની સમજ કેળવશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	1	2	2	–	–	2	1	–	3	2.0
CO2	3	2	2	2	2	3	–	–	2	–	–	2	2.0
CO3	3	3	2	1	2	3	–	1	2	1	–	2	2.1
Avg (PO)	3.0	2.3	2.0	1.3	2.0	2.7	–	1.0	2.0	1.0	–	2.3	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. પેનલ ચર્ચા પદ્ધતિ 4. વાર્તા કથન પદ્ધતિ 5. દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ
---------------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
------------------------------	-------------------

Unit 1 ભારતીય સમાજના પરંપરાગત આધારસ્તંભો: 1. ધર્મ 2. કર્મ અને પુનર્જન્મનો સિદ્ધાંત 3. પુરુષાર્થ 4. આશ્રમવ્યવસ્થા 5. વર્ણવ્યવસ્થા	15
Unit 2 સાંસ્કૃતિક અને માનવવંશીય વિવિધતામાં એકતા : 1. ભાષાકીય વૈવિધ્ય 2. જ્ઞાતિ વિષયક વૈવિધ્ય 3. આદિજાતિઓનું વૈવિધ્ય 4. વિવિધતામાં એકતા	15
Unit 3 સામાજિક સંસ્થાઓ : 1. કુટુંબ સંસ્થા : અર્થ અને પ્રકારો 2. લગ્ન સંસ્થા : અર્થ અને પ્રકારો, - હિંદુ લગ્ન - મુસ્લિમ લગ્ન - ખ્રિસ્તી લગ્ન 3. જ્ઞાતિ સંસ્થા : અર્થ અને લક્ષણો	15

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા - 20 ગુણ સ્વાધ્યાય - 10 ગુણ સેમિનાર - 10 ગુણ

External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:

1	આહુજા, રામ,(1998),ભારતીય સમાજ, રાવલ પબ્લિકેશન, જયપુર.
2	પટેલ, તારાબેન,(1996), ભારતીય સમાજવ્યવસ્થા, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
3	શાહ, એ.જી. અને જે.કે.દવે,(2005), ભારતની સામાજિક સંસ્થાઓ, અનડા બુક ડેપો, અમદાવાદ.
4	દવે, કાદંબરી, (2004-05), ભારતની સામાજિક સંસ્થાઓ, રાવલ પ્રકાશન, પાટણ
5	મુખર્જી, રવિન્દ્રનાથ,(1987), ભારતીયસામાજિકસંસ્થાઈ,મસૂરી : સરસ્વતીસદન.

Web & Other Study Resources:

1	
2	

[Program and Semester] બી.એ-3	Code of the course/ subject BSOC-301	Name of the course/ subject ભારતની સામાજિક સંસ્થાઓ Social Institutions of India	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	કુટુંબ, લગ્ન, જ્ઞાતિ વિશે સામાન્ય સમજ ધરાવતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. ભારતીય સામાજિક સંસ્થામાં કુટુંબના લક્ષણો, પ્રકાર, કાર્યો અને તેમાં આવેલ પરિવર્તનને સમજશે. CO2. લગ્ન સંસ્થામાં હિન્દુ લગ્નના ઉદ્દેશ્ય અને સંસ્કાર તથા લગ્નના નિયંત્રણો અને તેમાં આવેલ પરિવર્તનોની સમજ કેળવશે. CO3. જ્ઞાતિ સંસ્થાના લક્ષણો, વર્ણવ્યવસ્થા, પ્રભાવિ જ્ઞાતિ અને તેમાં આવેલ પરિવર્તનની સમજ કેળવશે. CO4. ધર્મ સંસ્થાના લક્ષણો, ધર્મની વસ્તીવિષયક માહિતી, આંતર ધર્મીય સંબંધો અને લઘુમતિ ધર્મો વિષે સમજ કેળવશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	1	2	3	–	–	2	1	–	2	2.0
CO2	3	2	2	1	2	3	–	–	2	–	–	2	1.9
CO3	3	3	2	1	2	3	–	1	2	1	–	2	2.1
CO4	3	2	2	2	2	3	–	–	2	–	1	2	2.1
Avg (PO)	3.0	2.25	2.0	1.25	2.0	3.0	–	0.25	2.0	0.75	0.25	2.0	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. પ્રદર્શન પદ્ધતિ
---------------------------	--

	.4સંવાદ પદ્ધતિ 5. દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ
--	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સામાજિક સંસ્થાનો અર્થ - કુટુંબ સંસ્થા અર્થ અને લક્ષણો - કુટુંબનો પ્રકારો 1. પિતૃસત્તાક કુટુંબ - નામ્બુરી પિતૃસત્તાક કુટુંબ 2. માતૃસત્તાક કુટુંબ – નાયર માતૃસત્તાક કુટુંબ 3. સંયુક્ત કુટુંબ, 4. વિભક્ત કુટુંબ - કુટુંબના કાર્યો - કુટુંબ સંસ્થામાં આવેલું પરિવર્તન	15
Unit 2 લગ્નસંસ્થા - અર્થ અને હિન્દુ લગ્નના ઉદ્દેશ્યો - હિન્દુ લગ્ન સંસ્કાર તરીકે - લગ્નક્ષેત્ર પરનાં નિયંત્રણો - લગ્નસંસ્થામાં આવેલું પરિવર્તન	15
Unit 3 જ્ઞાતિ સંસ્થા - અર્થ અને લક્ષણો - જ્ઞાતિ અને વર્ણવ્યવસ્થા - પ્રભાવી જ્ઞાતિ - જ્ઞાતિ સંસ્થામાં આવેલું પરિવર્તન	15

Unit 4 ધર્મ સંસ્થા	15
- અર્થ અને લક્ષણો - ભારતના ધર્મો અને તેની વસ્તીવિષયક માહિતી - આંતર ધર્મીય સંબંધો - ભારતના લઘુમતી ધર્મો.	

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા - 20 ગુણ સ્વાધ્યાય - 10 ગુણ સેમિનાર - 10 ગુણ External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	શાહ, એ.જી. અને જ.કે. દવે, (2004-05), ભારતની સામાજિક સંસ્થાઓ, અમદાવાદ : અનડા પ્રકાશન.
2	રાવ, મહેન્દ્રકુમાર એફ, (1987) „ભારતની સામાજિક સંસ્થાઓ, અમદાવાદ અખિલ : .હિન્દ પ્રકાશન
3	શાહ, એદવે .કે.અને જ .જી.,(2011) આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન, અમદાવાદ .નડા પ્રકાશનઅ :
4	પટેલ, તારાબેન,,(1996) ભારતીય સમાજવ્યવસ્થા, અમદાવાદ .ગુજરાત યુનિવર્સિટી :
5	મુખર્જી, રવિન્દ્રનાથ,,(1987)ભારતીયસામાજિકસંસ્થાઈ,મસૂરી : સરસ્વતીસદન.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 3	Code of the course/ subject BSOCMD- 301	Name of the course/ subject ભારતીય બંધારણ અને સામાજિક કાનૂનીકરણ Indian Constitution and Social Legislation	[elective] MDC
		Credit : 3	Teaching Hours : 45
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	ભારતીય બંધારણ અને કાનૂનની પ્રાથમિક સમજ ધરાવતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. ભારતીય બંધારણ, આમુખ, મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો તથા રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોની સમજ કેળવશે. CO2. સામાજિક કાનૂનિકરણની વ્યાખ્યા, તેની આવશ્યકતા, તેમજ સામાજિક પરિવર્તનના પરિબલ તરીકે તથા સામાજિક કલ્યાણની સ્પષ્ટતા મેળવશે. CO3. સામાજિક કાનૂનિકરણ અને એસ.સી., એસ.ટી., ઓ.બી.સી., અને ઈ.ડબલ્યુએસ., ને સમજશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10	PO 11	PO 12	Avg (CO)
CO1	3	3	2	1	3	2	–	–	2	1	–	2	2.1
CO2	2	3	2	2	2	2	–	–	2	–	–	2	2.1
CO3	2	3	2	1	2	2	–	1	2	1	–	2	2.0
Avg (PO)	2.3	3.0	2.0	1.3	2.3	2.0	–	1.0	2.0	1.0	–	2.0	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3 .પ્રદર્શન પદ્ધતિ .4સંવાદ પદ્ધતિ
---------------------------	---

.5દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 ભારતીય બંધારણ: - ભારતીય બંધારણનો અર્થ વ્યાખ્યા અને લક્ષણો , - ભારતીય બંધારણનું આમુખ - મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો - રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો	15
Unit 2 સામાજિક કાનૂનીકરણ - સામાજિક કાનૂન અને સામાજિક કાનૂનીકરણનો અર્થ અને વ્યાખ્યા - સામાજિક કાનૂનીકરણની આવશ્યકતા - સામાજિક કાનૂનીકરણ- - સામાજિક પરિવર્તનના પરિબલ તરીકે - સામાજિક કાનૂનીકરણ અને સામાજિક કલ્યાણ	15
Unit 3 સામાજિક કાનૂનીકરણ અને નબળાં વર્ગો - સામાજિક કાનૂનીકરણ અને અનુસૂચિત જાતિ - સામાજિક કાનૂનીકરણ અને અનુસૂચિત જનજાતિ - સામાજિક કાનૂનીકરણ અને અન્ય પછાત વર્ગો - સામાજિક કાનૂનીકરણ અને આર્થિક નબળાં વર્ગો	15

Assessment Methods:
Internal Assessment: 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા - 20 ગુણ સ્વાધ્યાય - 10 ગુણ સેમિનાર - 10 ગુણ External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	ભારતનું સંવિધાન,(2011), ગુજરાત સરકાર, માહિતી ખાતું
2	નાયક, દોલતભાઈ, (2019), ભારતનો બંધારણીય કાયદો, યુનિવર્સિટીગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
3	બિસ્વાસ, સી.આર.,(2019), ભારતનું સંવિધાન-એક રૂપરેખા, યુનિવર્સિટીગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
4	શાહ .જી.એ ,અને દવે ,જિક કાયદાઓસામાજિક કલ્યાણ અને સામા ,(05-2004),કે.જે , .અમદાવાદ ,અનડા પ્રકાશન
5	શાહ, હેમંતકુમાર, (2014), ભારતીય બંધારણ, નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
6	સોલંકી, છગનભાઈ, (2014), આપણા અધિકારોને જાણીએ, સ્વયં પ્રકાશન, અમદાવાદ.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 3	Code of the course/ subject BSOC-302	Name of the course/ subject સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન Social Psychology	[elective] Compulsory
		Credit: 4	Teaching Hours: 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સામાજિક મનોવિજ્ઞાન અંગે સમજ ધરાવતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનું વિષયવસ્તુ, ઉપયોગિતા અને સામાન્ય મનોવિજ્ઞાન, તથા સમાજશાસ્ત્ર સાથેના સંબંધને સમજશે. CO2. પ્રેરક અને સામાજિક વલણનો ખ્યાલ તથા શીખવાનો અર્થ અને પરિબળોને સમજશે. CO3. પૂર્વગ્રહનો અર્થ, પ્રકાર અને નિવારણના પગલાં તેમજ ટોળા અને શ્રોતાગણનો અર્થ અને પ્રકારની સમજ કેળવશે. CO4. જનમતનું સ્વરૂપ, ઘડતર અને પરિવર્તનના પરિબળો તેમજ પ્રચારના માધ્યમો અને પ્રયુક્તિઓ તથા અફવાના કારણોને સમજશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	–	2	3	–	–	2	–	–	2	2.3
CO2	2	3	2	–	2	3	–	–	2	–	–	2	2.3
CO3	2	3	2	–	2	3	–	1	2	1	–	2	2.1
CO4	2	2	2	–	2	3	–	–	2	–	–	3	2.2
Avg (PO)	2.25	2.5	2.0	–	2.0	3.0	–	1.0	2.0	1.0	–	2.25	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. સેમિનાર પદ્ધતિ 4. પ્રદર્શન પદ્ધતિ
---------------------------	---

	5. દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 - સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ, વિષયવસ્તુ - બોધન અને તેના પ્રકારો. - સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન અને સામાન્ય મનોવિજ્ઞાન વચ્ચેનો સંબંધ - સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન અને સમાજશાસ્ત્ર વચ્ચેનો સંબંધ - સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનની ઉપયોગીતા	15
Unit 2 - પ્રેરકનો અર્થ અને પ્રકાર - શીખવાનો અર્થ અને તેને અસર કરતાં પરિબલો - સામાજિક વલણનો અર્થ અને તેના લક્ષણો - સામાજિક વલણ પરિવર્તનનો અર્થ અને તેના પરિબલો	15
Unit 3 - પૂર્વગ્રહનો અર્થ અને પ્રકાર - પૂર્વગ્રહ નિવારણના પગલાં - ટોળાનો અર્થ અને પ્રકાર - સક્રિય ટોળાનો અર્થ, લક્ષણ અને પ્રકાર - શ્રોતાગણ અર્થ અને પ્રકાર	15
Unit 4 - જનમતનો અર્થ અને સ્વરૂપ - જનમત ઘડતર અને પરિવર્તનના પરિબલો - પ્રચારનો અર્થ, માધ્યમો અને પ્રયુક્તિઓ - અફવાનો અર્થ અને કારણો	15

Assessment Methods:
Internal Assessment: 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	શાહ, એ.જી અને જે.કે. દવે,(2002), સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન, રચના પ્રકાશન, અમદાવાદ.
2	પટેલ, હસમુખ અને બી.એ. પરીખ, (1990), સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન, રચના પ્રકાશન, અમદાવાદ.
3	શાહ, એ.જી અને જે.કે. દવે,(2019), સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ.
4	રાઠૌર જગદીશસિંહ,(2003) ,સમાજ મનોવિજ્ઞાન ,વિવેક પ્રકાશનદિલ્લી.
5	કુપ્પુસ્વામી ,(1972) ,સમાજ મનોવિજ્ઞાન ,હરિયાણા હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, ચણ્ડીગઢ.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 4	Code of the course/ subject BSOC-401	Name of the course/ subject ગાંધીજીનું સમાજદર્શન Social Philosophy of Gandhiji	[elective] Compulsory
		Credit: 4	Teaching Hours: 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	મહાત્મા ગાંધીજીના વિચારોને જાણતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. ગાંધીજીના જીવન પરિચયમાં વિદ્યાર્થી તરીકે તથા આફ્રિકા અને ભારતમાં કરેલ કાર્યોને સમજશે. CO2. ગાંધીજીની દ્રષ્ટિએ મહિલાઓનો દરજ્જો, બાળલગ્ન, વૈધવ્ય અને મહિલા ઉન્નતિ અંગેના વિચારોની સમજ કેળવશે. CO3. જ્ઞાતિવ્યવસ્થા, અસ્પૃશ્યતા નિવારણ અર્થે રચનાત્મક કાર્યો અને અસ્પૃશ્યતા નિર્મૂલન અંગે ગાંધીજીના વિચારોને જાણશે. CO4. સ્વચ્છતા અભિગમ, સફાઈ કામદારો અને ગાંધીયુગ, સ્વચ્છતાના સુકાની તરીકે ગાંધી અને વર્તમાન ભારત અંગે સમજશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	2	2	2	–	–	2	1	–	2	2.0
CO2	2	2	2	2	3	2	–	–	2	–	–	2	2.0
CO3	3	3	3	2	3	2	–	1	2	1	2	3	2.4
CO4	2	2	3	3	3	2	–	–	2	–	–	3	2.4
Avg (PO)	2.5	2.25	2.5	2.25	2.75	2.0	–	1.0	2.0	1.0	2.0	2.5	

Teaching Pedagogy:	1 વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3 ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ .
---------------------------	--

	.4સંવાદ પદ્ધતિ 5. દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ
--	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 મહાત્મા ગાંધીજીનો જીવન પરિચય 1. ગાંધીજી વિદ્યાર્થી તરીકે 2. ગાંધીજી આફ્રિકામાં 3. ગાંધીજી ભારતમાં	15
Unit 2 ગાંધી અને મહિલા કલ્યાણ 1. ગાંધીજીની દ્રષ્ટિએ મહિલાઓનો દરજ્જો 2. બાળલગ્ન, વૈધવ્ય અને મહિલા ઉન્નતિ	15
Unit 3 ગાંધીજી અને અસ્પૃશ્યતા નિવારણ 1. જ્ઞાતિ વ્યવસ્થા અને ગાંધી વિચાર 2. અસ્પૃશ્યતા નિવારણ અર્થે ગાંધીજીના રચનાત્મક કાર્યક્રમો 3. અસ્પૃશ્યતા નિર્મૂલન અંગે ગાંધીજીના વિચારો	15
Unit 4 ગાંધી અને સ્વચ્છ ભારત 1. સ્વચ્છતા અભિગમ - રચનાત્મક કાર્યક્રમોની દ્રષ્ટિએ 2. સફાઈ કામદારો અને ગાંધીયુગ 3. સ્વચ્છતાના સુકાની તરીકે ગાંધી અને વર્તમાન ભારત	15

Assessment Methods:

Internal Assessment :

40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.

આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ

સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ

સેમિનાર – 10 ગુણ

External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:

1	ગાંધી, મો.ક. (1927), સત્યના પ્રયોગો અથવા આત્મકથા, અમદાવાદ : નવજીવન પ્રકાશન મંદિર.
2	ગાંધી,મો ,(1963) .ક.મારા સ્વપ્નનું ભારત,અમદાવાદ નવજીવન પ્રકાશન મંદિર :
3	દેસાઈ, નારાયણ (2008), મારા ગાંધી, સુરત : સાહિત્ય સંગમ.
4	મકનજી લલ્લુભાઈસ્ટ્રીઓ અને સ્ત્રી જીવનની સમસ્યાઓ ,(2005) ,, અમદાવાદ : .નવજીવન પ્રકાશન મંદિર
5	મોદી, રમણ ,(1977) .રચનાત્મક કાર્યક્રમનું સામાજિક દર્શન, અમદાવાદ ગૂજરાત : .વિદ્યાપીઠ
6	પટેલ, મગનભાઈ, ,(1971) ગાંધીજીનું ધર્મદર્શન, અમદાવાદ યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ : બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય
7	પ્રભુ આર.કે અને રાવ યુ.આર. (2011), મહાત્મા ગાંધીના વિચારો, નેશનલ બૂક ટ્રસ્ટ, ઇન્ડિયા
8	પંચાલ, હસમુખ, (2019), મહાત્મા ગાંધીજીનું સમાજદર્શન, અમદાવાદ : અનડા પ્રકાશન.

Web & Other Study Resources:

1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 4	Code of the course/ subject BSOC-402	Name of the course/ subject પર્યાવરણનું સમાજશાસ્ત્ર Sociology of Environment	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	વર્તમાન પર્યાવરણની વાસ્તવિક પરિસ્થિતિને સમજતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. પર્યાવરણની વિભાવના, પ્રકાર, ભારતમાં પર્યાવરણીય સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ-વિકાસ, કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વની સમજ કેળવશે. CO2. માનવ પ્રવૃત્તિઓ અને તેની પર્યાવરણ પરની અસરો, માનવ વસ્તી, વિકાસ અને ટકાઉ વિકાસ અંગેન સમજ મેળવશે. CO3. વન વ્યવસ્થાપન, ચીપકો આંદોલન, જળ વ્યવસ્થાપન અને સરદાર સરોવર યોજના વિશે સમજશે. CO4. વાયુ અને જળ પ્રદૂષણ, વૈશ્વિક તાપમાન અને ઓઝોન સ્તરના ક્ષય વિશે જાણશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO1 0	PO1 1	PO1 2	Avg (CO)
CO1	3	2	2	3	2	2	–	–	2	–	–	2	2.3
CO2	3	3	2	3	3	2	–	–	2	–	–	2	2.4
CO3	2	2	2	3	2	1	–	–	2	1	–	2	2.0
CO4	2	3	2	3	2	2	–	–	2	–	–	2	2.2
Avg (PO)	2.5	2.5	2.0	3.0	2.25	1.75	–	–	2.0	1.0	–	2.0	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ 6. નાટ્યિકરણ પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 પર્યાવરણીય સમાજશાસ્ત્રનો પરિચય 1. પર્યાવરણની વિભાવના અને પર્યાવરણના પ્રકારો 2 ભારતમાં પર્યાવરણીય સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ - વિકાસ 3. પર્યાવરણીય સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર 4. પર્યાવરણીય સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ	15
Unit 2 પર્યાવરણ અને માનવ પ્રવૃત્તિઓ 1. માનવ પ્રવૃત્તિઓ અને તેની પર્યાવરણ પરની અસરો 2. પર્યાવરણ અને માનવ વસ્તી 3. પર્યાવરણ અને વિકાસ 4. ટકાઉ વિકાસ	15
Unit 3 પર્યાવરણીય વ્યવસ્થાપન 1. વન વ્યવસ્થાપન 2. ચીપકોઆંદોલન 3. જળ વ્યવસ્થાપન 4. સરદાર સરોવર યોજના	15
Unit 4 પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ 1. પર્યાવરણીય પ્રદૂષણ 2. વાયુ પ્રદૂષણ 3. જળ પ્રદૂષણ 4. વૈશ્વિક તાપમાન 5. ઓઝોન સ્તરનો ક્ષય	15

Assessment Methods:
Internal Assessment :40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	નાયક, મહેન્દ્ર (1999), ગુજરાતનું પર્યાવરણ, ગુજરાત નેચર કન્ઝર્વેશન સોસાયટી, વડોદરા.
2	શુક્લ, બિપીનચંદ્ર. એમ.,(2005),પર્યાવરણીય કાયદાઓ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
3	ચૌધરી, સુમનબેન,(2000), પર્યાવરણનું સમાજશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય
4	પટેલ, જે.સી.,(2004),સમાજ અને પર્યાવરણ,મોડેલ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
5	પટેલ, જે.સી.(2005),પર્યાવરણ અને ડીઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ,મોડેલ પબ્લિકેશન,અમદાવાદ.
6	જનસારી, મનીષ (2015), પર્યાવરણ અને સમાજ, ગર્ગ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 4	Code of the course/ subject BSOC-403	Name of the course/ subject ભારતીય સમાજ અને સંસ્કૃતિ Indian Society and Culture	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	ભારતીય સમાજની વિવિધ સંસ્કૃતિની જાણકારી હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. ભારતીય સમાજ, વિવિધતામાં એકતા, સંસ્કૃતિ નો અર્થ, લક્ષણો અને મહત્વને સમજશે. CO2. સંસ્કૃતિકરણ, પરસંસ્કૃતિકરણ, સાંસ્કૃતિક મંદતા, આત્મીકરણ, એકીકરણ અને સુગ્રથન અંગે સમજ કેળવશે. CO3. ગ્રામીણ સંસ્કૃતિ, નગર સંસ્કૃતિ, આદિવાસી સંસ્કૃતિ અને લોક સંસ્કૃતિ(ગુજરાતના સંદર્ભમાં)ની ખાસિયતોને સમજશે. CO4. સાંસ્કૃતિક વારસાનો ખ્યાલ અને લક્ષણો, વૈદિક અને અનુવૈદિક સંસ્કૃતિના તત્વો, મધ્યયુગીન સંસ્કૃતિના તત્વો, સાંસ્કૃતિક ક્ષેત્રે ભારતનું વિશ્વને પ્રદાન (ગણિતશાસ્ત્ર, યોગ, આયુર્વેદશાસ્ત્ર અને જ્યોતિષશાસ્ત્ર) ને સમજશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8	PO 9	PO 10	PO 11	PO 12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	1	2	3	–	–	2	–	–	2	2.1
CO2	3	3	2	1	2	3	–	–	2	–	–	2	2.2
CO3	3	2	2	2	2	3	–	–	2	–	–	3	2.4
CO4	3	2	2	2	3	3	–	–	2	–	–	3	2.5
Avg (PO)	3.0	2.25	2.0	1.5	2.25	3.0	–	–	2.0	–	–	2.5	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ 2. સંવાદ પદ્ધતિ 3. પ્રદર્શન પદ્ધતિ 4. નિરીક્ષણ પદ્ધતિ 5. દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 ભારતીય સમાજ અને સંસ્કૃતિ 1. ભારતીય સમાજ અને તેની લાક્ષણિકતા 2. ભારતીય સમાજ – વિવિધતામાં એકતા 3. સંસ્કૃતિનો અર્થ અને લક્ષણો 4. સંસ્કૃતિનું મહત્વ	15
Unit 2 સંસ્કૃતિ સાથે સંકળાયેલા ખ્યાલો 1. સંસ્કૃતિકરણ 2. સંસ્કૃતિ પ્રસરણ અને પરસંસ્કૃતિકરણ 3. સાંસ્કૃતિક મંદતા 4. આત્મીકરણ ,એકીકરણ અને સુગ્રથન	15
Unit 3 વિવિધ સમુદાયોની સંસ્કૃતિ 1. ગ્રામીણ સંસ્કૃતિની વિશેષતાઓ 2. નગર સંસ્કૃતિની વિશેષતાઓ 3. આદિવાસી સંસ્કૃતિની વિશેષતાઓ 4. લોકસંસ્કૃતિની ખાસિયતો)ગુજરાતના સંદર્ભમાં(	15

Unit 4 સાંસ્કૃતિક વારસો	15
1. સાસ્કૃતિક વારસાનો અર્થખ્યાલ અને લક્ષણો , 2. વૈદિક અને અનુવૈદિક સંસ્કૃતિના તત્વો 3. મધ્યયુગીન સાંસ્કૃતિકના તત્વો 4. સાસ્કૃતિક ક્ષેત્રે ભારતનું વિશ્વને પ્રદાન - ગણિતશાસ્ત્ર, યોગ અને આયુર્વેદશાસ્ત્ર, જ્યોતિષશાસ્ત્ર	

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	આહુજા રામ,(2008), ભારતીય સામાજિક વ્યવસ્થા, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર.
2	આહુજા રામ, આહુજા મુકેશ,(2008), સમાજશાસ્ત્ર વિવેચના એવં પરિપ્રેક્ષ્ય, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર.
3	કાપડિયા કે.એમ.,(1963), ભારતવર્ષ મેં વિવાહ એવં પરિવાર, મોતીલાલ બનારસદાસ, નર્ડ દિલ્લી.
4	શર્મા શિપ્રા.,(2011) ભારતીય સમાજ, રિતુ પબ્લિકેશન્સ, જયપુર, 2011
5	શર્મા રામનાથ,(1996), શર્મા રાજેન્દ્રકુમાર, ભારતીય સમાજ, સંસ્થાએ ઔર સંસ્કૃતિ, ઇટલાન્ટિક પ., નર્ડદિલ્લી.

6	બાજપેયી અનુરાગ,(2009), ભારતીય સમાજ એવં સંસ્કૃતિ, રાજ પબ્લિશીંગ હાઉસ, જયપુર.
7	દવે જી.કે.,(2023), ભારતીય સમાજ અને સંસ્કૃતિ , અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ,
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 5	Code of the course/ subject BSOC-501	Name of the course/ subject સંશોધન પદ્ધતિશાસ્ત્ર Research Methodology	[elective] Compulsory
		Credit: 4	Teaching Hours: 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સામાન્ય જ્ઞાન અને વિજ્ઞાન અંગે તફાવત જાણતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. વિજ્ઞાનના લક્ષણો, સામાજિક સંશોધનના હેતુ, મહત્વ અને સોપાનોને સમજશે. CO2. પરિવર્ત્યોના પ્રકાર, ખ્યાલના લક્ષણો, કાર્યો અને મહત્વ, ઉત્કલ્પનાના લક્ષણો, સ્રોત, ઉપયોગિતા અને મર્યાદા અંગે સમજ કેળવશે. CO3. પ્રાથમિક અને ગૌણ માહિતીનો અર્થ, મહત્વ અને મર્યાદા, નિદર્શ, સારા નિદર્શની લાક્ષણિકતા, નિદર્શનના પ્રકારની સમજ કેળવશે. CO4. સામાજિક સર્વેક્ષણના લક્ષણો, મુખ્ય સોપાનો, મહત્વ, મર્યાદા અને સંશોધનમાં ગ્રંથાલયની ઉપયોગિતા અંગે સમજશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	3	2	–	2	2	2	–	2	2	–	2	2.22
CO2	3	3	2	–	2	2	2	–	2	2	–	1	2.0
CO3	2	3	2	–	2	2	3	–	2	3	–	2	2.33
CO4	3	3	2	–	2	2	3	2	3	3	–	2	2.5
Avg (PO)	2.75	3.0	2.0	–	2.0	2.0	2.5	2.0	2.25	2.5	–	1.75	—

Teaching Pedagogy:	- વ્યાખ્યાન - જૂથ ચર્ચા - નિરીક્ષણ પદ્ધતિ
---------------------------	---

	4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ
--	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 - વિજ્ઞાનનો અર્થ અને લક્ષણો - સામાજિક સંશોધનનો અર્થ અને હેતુ - સામાજિક સંશોધનનું મહત્વ - સામાજિક સંશોધનના સોપાનો	15
Unit 2 - પરિવર્ત્યો (ચલ)નો અર્થ અને પ્રકાર - સંખ્યાત્મક અને ગુણાત્મક - ખ્યાલનો અર્થ અને લક્ષણો - ખ્યાલના કાર્યો અને મહત્વ - ઉત્કલ્પનાનો અર્થ અને લક્ષણો - ઉત્કલ્પનાના સ્ત્રોત - ઉત્કલ્પનાની ઉપયોગીતા અને મર્યાદા	15
Unit 3 - માહિતીનો અર્થ - પ્રાથમિક માહિતી સ્ત્રોત અર્થ, મહત્વ અને મર્યાદા - ગૌણ માહિતી સ્ત્રોત અર્થ, મહત્વ અને મર્યાદા - નિદર્શ અને નિદર્શનનો અર્થ, સારા નિદર્શની લાક્ષણિકતાઓ - નિદર્શનના પ્રકારો : 1. સંભાવનાત્મક નિદર્શન 2. બિનસંભાવનાત્મક નિદર્શન	15
Unit 4- સામાજિક સર્વેક્ષણનો અર્થ અને લક્ષણો - સામાજિક સર્વેક્ષણના મુખ્ય સોપાન - સામાજિક સર્વેક્ષણનું મહત્વ અને મર્યાદા - સંશોધનમાં ગ્રંથાલયનો ઉપયોગ (ગ્રંથાલયની મુલાકાત)	15

Assessment Methods:

Internal Assessment :

40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.

આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ

સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ

સેમિનાર – 10 ગુણ

External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:

1	એ. જી. શાહ અને જે. કે. દવે, (1998), સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિ અને આંકડાશાસ્ત્રીય વિશ્લેષણ, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ.
2	વિમળ શાહ, (1985), સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
3	રામઆહૂજા, (2015), સામાજિક અનુસંધાન, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર.

Web & Other Study Resources:

1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 5	Code of the course/ subject BSOC-502	Name of the course/ subject પ્રશિષ્ટ સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો Classical Sociological Thinkers	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સમાજશાસ્ત્ર વિષયમાં વિવિધ વિચારકો ની જાણ હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. ઓગસ્ટ કોમનું જીવન-કાર્ય, પ્રત્યક્ષવાદ, ત્રણ સ્તરનો સિદ્ધાંત, સામાજિક સ્થિતિશાસ્ત્ર અને સામાજિક ગતિશાસ્ત્રની સમજ કેળવશે. CO2. કાર્લ માર્ક્સનું જીવન-કાર્ય, દ્વન્દ્વાત્મક ભૌતિકવાદ, અતિરિક્ત મૂલ્ય, વિમૂખતાનો સિદ્ધાંત, વર્ગ સંઘર્ષનો સિદ્ધાંત સમજશે. CO3. સી.એચ.ફ્રાન્કનું જીવન-કાર્ય, દર્પણ સ્વત્વનો સિદ્ધાંત, પ્રાથમિક જૂથનો સિદ્ધાંતને સમજશે. CO4. મેક્સ વેબરનું જીવન-કાર્ય, ક્રિયાનો સિદ્ધાંત, ધર્મ અને મૂડીવાદ, સત્તાનો સિદ્ધાંતને સમજશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	3	2	–	2	2	–	–	2	–	–	2	2.29
CO2	3	3	2	–	3	2	–	–	2	–	–	2	2.43
CO3	2	2	2	–	2	3	–	–	2	–	–	1	2.0
CO4	3	3	3	–	2	3	–	–	3	–	–	2	2.63
Avg (PO)	2.75	2.75	2.25	–	2.25	2.5	–	–	2.25	–	–	1.75	—

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. વ્યક્તિ અભ્યાસ પદ્ધતિ 3. સેમિનાર પદ્ધતિ
---------------------------	---

	4. દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ 5. તુલનાત્મક પદ્ધતિ
--	---

Lectures with Breakup		No of Hrs.
Unit 1	ઓગસ્ટ કોમ્પ્ટ 1. જીવન - કાર્ય 2. પ્રત્યક્ષવાદ 3. ત્રણ - સ્તરનો સિદ્ધાંત 4. સામાજિક સ્થિતિશાસ્ત્ર અને સામાજિક ગતિશાસ્ત્ર	15
Unit 2	કાર્લ માર્ક્સ 1. જીવન - કાર્ય 2. દ્વન્દ્વાત્મક ભૌતિકવાદ 3. અતિરિક્ત મૂલ્ય - વિમૂખતાનો સિદ્ધાંત 4. વર્ગ સંઘર્ષનો સિદ્ધાંત	15
Unit 3	સી. એચ. ફૂલે 1. જીવન પરિચય 2. ફૂલેનું સમાજશાસ્ત્રીય પ્રદાન 3. દર્પણ સ્વત્વનો સિદ્ધાંત 4. પ્રાથમિક જુથનો સિદ્ધાંત	15
Unit 4	મેક્સ વેબર 1. જીવન અને કાર્ય 2. ક્રિયાનો સિદ્ધાંત 3. ધર્મ અને મૂડીવાદ 4. સત્તાનો સિદ્ધાંત	15

Assessment Methods:

Internal Assessment :

40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.

આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ

સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ

સેમિનાર – 10 ગુણ

External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:

1	એ. જી. શાહ અને જે. કે. દવે, (2012), સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ.
2	વાય. એ. પરમાર, (2019), સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ..
3	રામ ગણેશ યાદવ ,ઓરિયન્ટ બ્લેકસ્વાન ,જશાસ્ત્રીય ચિંતન કે આધારસમા ,(2014) , .નવી દિલ્હી

Web & Other Study Resources:

1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 5	Code of the course/ subject BSOC-503	Name of the course/ subject રાજકીય સમાજશાસ્ત્ર Political Sociology	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/પૂર્વ આવશ્યકતા	ભારતીય સમાજમાં રાજકીય બાબતોની પ્રાથમિક માહિતી ધરાવતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. રાજકીય સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ વિકાસ, કાર્યક્ષેત્ર, મહત્વ અને ભારતમાં રાજકીય સમાજશાસ્ત્રને સમજશે. CO2. રાજકીય સામાજિકરણના લક્ષણો, માધ્યમો અને મહત્વને સમજશે. CO3. નેતૃત્વના નિર્ણાયક પરિબલો, આવશ્યક ગુણો અને પ્રકારની સમજ કેળવશે. CO4. ભારતમાં જ્ઞાતિ, ધર્મ, પ્રદેશ અને રાજકારણ તથા રાજકીય પક્ષોના લક્ષણો અને કાર્યોની સમજ કેળવશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	3	2	–	2	2	–	–	2	–	–	2	2.29
CO2	3	2	2	–	2	3	–	–	2	–	–	2	2.29
CO3	2	2	3	–	2	3	–	2	2	–	–	2	2.44
CO4	3	3	3	–	2	3	–	3	2	–	–	3	2.63
Avg (PO)	2.75	2.5	2.5	–	2.0	2.75	–	2.5	2.0	–	–	2.25	—

Teaching Pedagogy:	- વ્યાખ્યાન - જૂથ ચર્ચા - ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ - સંવાદ પદ્ધતિ
---------------------------	--

5. દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 રાજકીય સમાજશાસ્ત્રનો પરિચય 1. રાજકીય સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ 2. રાજકીય સમાજશાસ્ત્રની વિભાવના અને તેનું વિષયવસ્તુ/કાર્યક્ષેત્ર 3. રાજકીય સમાજશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્વ/ઉપયોગિતા 4. ભારતમાં રાજકીય સમાજશાસ્ત્ર	15
Unit 2 રાજકીય સામાજિકરણ 1. રાજકીય સામાજિકરણનો અર્થ 2. રાજકીય સામાજિકરણના લક્ષણો 3. રાજકીય સામાજિકરણના માધ્યમો 4. રાજકીય સામાજિકરણનું મહત્વ	15
Unit 3 1. નેતૃત્વનો અર્થ 2. નેતૃત્વના નિર્ણાયક પરિબલો 3. નેતૃત્વના આવશ્યક ગુણો 4. નેતૃત્વના પ્રકાર	15
Unit 4 ભારતમાં રાજકારણ 1. જ્ઞાતિ અને રાજકારણ 2. ધર્મ અને રાજકારણ 3. પ્રદેશ અને રાજકારણ 4. રાજકીય પક્ષો - અર્થ, લક્ષણો અને કાર્યો	15

Assessment Methods:

Internal Assessment :

40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.

આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ

સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ

સેમિનાર – 10 ગુણ

External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:

1	રજની કોઠારી,(1982), ભારતનું રાજકારણ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
2	મનુભાઈ મકવાણા,(2011-12),રાજકીય સમાજશાસ્ત્ર, ન્યુ પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
3	રમેશભાઈ મકવાણા,(2014), રાજકીય સમાજશાસ્ત્ર, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
4	પારુલ જોષી,(2017), રાજકીય સમાજશાસ્ત્ર, અનડા બૂક ડીપો, અમદાવાદ.
5	હસમુખ પંચાલ,(2018-19), રાજકીય સમાજશાસ્ત્ર, ગોવિંદ ગુરુ પ્રકાશન, ગોધરા..
6	દેવેન્દ્ર તોમર,(2007), રાજનીતિકસમાજશાસ્ત્ર,ડિસ્કવરીપબ્લિશિંગહાઉસ,દિલ્હી.
7	પ્રિયંકા કપૂર,(2017),રાજનીતિકસમાજશાસ્ત્ર,અર્પણપબ્લિકેશન્સ,દિલ્હી.

Web & Other Study Resources:

1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 5	Code of the course/ subject BSOC-504	Name of the course/ subject વસ્તી અને સમાજ Population and Society	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	ભારત અતિ વસ્તી ધરાવતો દેશ છે, તે અંગે પોતાના વિચારોની સમજ હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર, મહત્વ અને તે એક સામાજિક વિજ્ઞાન તરીકે તથા ભારતમાં અને ગુજરાતમાં વસ્તી પ્રમાણને સમજશે. CO2. ભારતમાં જન્મદર, ઉંચા જન્મદરના કારણો, પ્રજનનશીલતા, ઉંચી પ્રજનનશીલતાના કારણો, મૃત્યુદર, બાલ મૃત્યુદરના કારણો, ઘટી રહેલા મૃત્યુદરના કારણો અંગે જાણશે. CO3. ઈષ્ટ વસ્તીનો સિદ્ધાંત, વસ્તી સંક્રાંતિનો સિદ્ધાંત અને માલ્થસનો વસ્તી સિદ્ધાંતને સમજશે. CO4. વસ્તી વૃદ્ધિનો સામાજિક અને આર્થિક વિકાસ સાથે સંબંધ, વસ્તીની આર્થિક વિકાસ પર અને આર્થિક વિકાસની વસ્તી પર અસરને સમજશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	2	2	2	–	–	2	–	–	2	2.11
CO2	3	3	2	2	2	2	–	–	2	–	–	2	2.22
CO3	2	3	2	2	2	–	–	–	2	–	–	2	2.00
CO4	3	3	3	3	2	2	–	–	2	–	–	2	2.44
Avg (PO)	2.75	2.75	2.25	2.25	2.00	2.00	–	–	2.00	–	–	2.00	—

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. સેમિનાર પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 6. તુલનાત્મક પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 - સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્રનો અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર - ભારતમાં વસ્તી ગણતરી, સેન્સસ નો ટુંકો ઇતિહાસ. - વસ્તીશાસ્ત્ર અભ્યાસનું મહત્વ - સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્ર એક સામાજિક વિજ્ઞાન તરીકે - ભારતમાં અને ગુજરાતમાં વસ્તી પ્રમાણ	15
Unit 2 - જન્મદરનો અર્થ, ભારતમાં ઉંચા જન્મદરના કારણો - પ્રજનનશીલતાનો અર્થ અને ઊંચી પ્રજનન શીલતાના કારણો - મૃત્યુદરનો અર્થ અને બાળ મૃત્યુદરના કારણો - ભારતમાં ઘટી રહેલા મૃત્યુદરના કારણો	15
Unit 3 - માલ્થસનો વસ્તી સિદ્ધાંત - ઈષ્ટ વસ્તીનો સિદ્ધાંત - વસ્તી સંક્રાંતિનો સિદ્ધાંત	15
Unit 4 - વસ્તી વૃદ્ધિનો સામાજિક વિકાસ સાથે સંબંધ (વિપરીત અસરો) - વસ્તી વૃદ્ધિનો આર્થિક વિકાસ સાથે સંબંધ - વસ્તીની આર્થિક વિકાસ પર અને આર્થિક વિકાસની વસ્તી પર અસર	15

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	એ. જી. શાહ અને જે. કે. દવે,(1998), સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્ર અને ભારતમાં કુટુંબ નિયોજન, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ.
2	આમ્રપાલી મર્યન્ટ,(2006), ભારતીય વસ્તી અને સમાજ, પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
3	ચંદ્રિકા રાવલ,(2012), વસ્તી એક સામાજિક સમસ્યા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 6	Code of the course/ subject BSOC-601	Name of the course/ subject સંશોધન પ્રયુક્તિઓ અને અહેવાલ Research Techniques and Report	[elective] Compulsory
		Credit: 4	Teaching Hours: 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	શોધ કાર્યમાં નિરીક્ષણ, માહિતી, અંગે સમજ હોવી જોઈએ..		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. નિરીક્ષણનો અર્થ અને પ્રકાર, પ્રજ્ઞાવલી અર્થ, લક્ષણો, પ્રકાર, મહત્વ અને મર્યાદાની સમજ કેળવશે. CO2. મુલાકાત ના લક્ષણો, પ્રકાર, ઉપયોગિતા અને મર્યાદા તેમજ મુલાકાત અનુસૂચિ અને મુલાકાત માર્ગદર્શિકા અંગે જાણકારી મેળવશે. CO3. આંકડાશાસ્ત્રનો અર્થ, હેતુ, મહત્વ અને મર્યાદા તથા મધ્યવર્તી સ્થિતિના માપોમાં મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલકનો અર્થ અને સાદી ગણતરી કરતા શીખશે. CO4. કોષ્ટકીકરણનો અર્થ, પ્રકાર અને મહત્વ તેમજ સંશોધન અહેવાલની લેખનશૈલી, તેમાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબત અને અહેવાલ લેખનનાં તબક્કાને સમજી અહેવાલ લેખન કરતાં શીખશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	3	2	–	2	2	2	–	–	–	–	2	2.29
CO2	3	2	2	–	2	2	2	–	–	–	–	2	2.14
CO3	3	3	2	–	2	2	3	–	–	2	–	2	2.44
CO4	3	3	3	–	2	2	2	–	–	3	–	2	2.56
Avg (PO)	3.0	2.75	2.25	–	2.0	2.0	2.25	–	–	2.5	–	2.0	—

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. સેમિનાર પદ્ધતિ 5. નિરીક્ષણ પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 - નિરીક્ષણનો અર્થ - નિરીક્ષણના પ્રકાર - સહભાગી નિરીક્ષણ અર્થ, લક્ષણો, ઉપયોગીતા અને મર્યાદા - અસહભાગી નિરીક્ષણ અર્થ, લક્ષણો, મુશ્કેલીઓ અને આવશ્યકતા - અર્ધસહભાગી નિરીક્ષણનો અર્થ - પ્રશ્નાવલીનો અર્થ અને લક્ષણો - પ્રશ્નાવલીના પ્રકાર - પ્રશ્નાવલીનું મહત્વ અને મર્યાદા	15
Unit 2 - મુલાકાતનો અર્થ અને લક્ષણો - મુલાકાતનાં પ્રકાર - મુલાકાત અનુસૂચિ અને મુલાકાત માર્ગદર્શિકા - મુલાકાતની ઉપયોગીતા અને મર્યાદા	15
Unit 3 - આંકડાશાસ્ત્રનો અર્થ અને હેતુ - આંકડાશાસ્ત્રનું મહત્વ અને મર્યાદા - મધ્યવર્તી સ્થિતિના માપો - મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલકનો અર્થ અને ગણતરી (સાદી રીત)	15

Unit 4 - કોષ્ટકીકરણનો અર્થ અને પ્રકાર - કોષ્ટકીકરણનું મહત્વ - સંશોધન અહેવાલની લેખનશૈલી - અહેવાલ લેખનમાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબત - અહેવાલ લેખનના તબક્કા	15
---	-----------

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	એ. જી. શાહ,(2002), સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિ અને આંકડાશાસ્ત્રીય વિશ્લેષણ, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ.
2	દેવેન્દ્ર જોબનપુત્ર,(1995), સમાજશાસ્ત્રમાં આંકડાશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
3	વિમલ પી. શાહ,(1992), સંશોધન અહેવાલલેખન,યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
4	ઉચાટ, ડી.એ. (2009), શિક્ષણ અને સામાજિક વિજ્ઞાનોમાં સંશોધન પદ્ધતિશાસ્ત્ર, સ્વયં પ્રકાશન, રાજકોટ.

5	દેસાઈ ,યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ ,સામાજિક સશોધન પદ્ધતિઓ ,(1997) ,અરવિંદરાય .અમદાવાદ
6	રામઆહૂજા, ,(2010)સંશોધનઅનુસંધાન,રાવતપબ્લિકેશન્સ,જયપુર.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 6	Code of the course/ subject BSOC-602	Name of the course/ subject આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન Social change in Modern India	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	પરિવર્તન એ સૃષ્ટિનો નિયમ છે, પણ તેની ખાસિયતોની સમજ હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. સામાજિક પરિવર્તન અને સાંસ્કૃતિક પરિવર્તનના લક્ષણો, યંત્રવૈજ્ઞાનિક પરિવર્તનનો સામાજિક પરિવર્તનમાં ફાળો તથા સાંસ્કૃતિક પરિવર્તન અને યંત્રવૈજ્ઞાનિક પરિવર્તન વચ્ચેનો તફાવત સમજશે. CO2. સામાજિક આંદોલન, સામાજિક ક્રાંતિ, સામાજિક સુધારણાના અર્થ, લક્ષણો અને તેની અસરો તથા સામાજિક પુનરુત્થાનનાં લક્ષણો અંગે જાણશે. CO3. ઉદ્યોગિકરણ, શહેરીકરણ અને સંચારમાધ્યમનો અર્થ અને તેની ભારતીય સમાજ પર પડેલી અસરો અંગે સમજશે. CO4. આધુનિક શિક્ષણ અને બંધારણની ભારતીય સમાજ પર પડેલી અસરો તથા જ્ઞાતિ સંસ્થામાં આવેલ પરિવર્તન અને સ્ત્રીના સામાજિક સ્થાનમાં આવેલું પરિવર્તનની સમજ કેળવશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	3	2	2	2	2	–	–	–	–	–	–	2.33
CO2	3	3	3	–	2	2	–	–	–	–	–	2	2.50
CO3	3	3	3	–	2	2	2	–	–	–	2	2	2.44
CO4	3	3	3	–	3	3	–	–	–	–	–	2	2.43
Avg (PO)	3.0	3.0	2.75	2.0	2.25	2.25	2.0	–	–	–	2.0	2.0	—

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. પેનલ ચર્ચા પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ 6. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 - સામાજિક પરિવર્તનનો અર્થ અને લક્ષણો - સાંસ્કૃતિક પરિવર્તનનો અર્થ અને લક્ષણો - યંત્રવૈજ્ઞાનિક પરિવર્તનનો અર્થ અને સામાજિક પરિવર્તનમાં ફાળો - સાંસ્કૃતિક પરિવર્તન અને યંત્રવૈજ્ઞાનિક પરિવર્તન વચ્ચેનો તફાવત	15
Unit 2 - સામાજિક આંદોલનનો અર્થ, લક્ષણો અને અસરો - સામાજિક ક્રાંતિનો અર્થ, લક્ષણો અને પરિણામો - સામાજિક સુધારણાનો અર્થ, લક્ષણો અને અસરો - સામાજિક પુનરુત્થાનનો અર્થ અને લક્ષણો	15
Unit 3 - ઉદ્યોગીકરણનો અર્થ અને ભારતીય સમાજ પર પડેલી અસર - શહેરીકરણનો અર્થ અને ભારતીય સમાજ પર પડેલી અસર - સંચાર માધ્યમની ભારતીય સમાજ પર પડેલી અસર	15
Unit 4 - આધુનિક શિક્ષણની ભારતીય સમાજ પર પડેલી અસર - બંધારણની ભારતીય સમાજ પર પડેલી અસર - જ્ઞાતિ સંસ્થામાં આવેલું પરિવર્તન - સ્ત્રીના સામાજિક સ્થાનમાં આવેલું પરિવર્તન	15

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા - 20 ગુણ સ્વાધ્યાય - 10 ગુણ સેમિનાર - 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	એ. જી. શાહ અને જી. કે. દવે, (2007-08), આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ.
2	એમ. એન. શ્રીનિવાસ (અનુ. મધુસુદન અને પુરુષોત્તમદાસ શાહ), (1998), આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
3	સંજીવમહાજન, . (2008) આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન. અર્જુન પબ્લિશિંગ હાઉસ, દિલ્લી
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 6	Code of the course/ subject BSOC-603	Name of the course/ subject ભારતીય સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો Indian Sociological Thinkers	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	ભારતીય સમાજને પોતાની વ્રજિથી જોનારા વિચારકોને જાણે તે જરૂરી છે.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. એમ.એન.શ્રીનિવાસનું જીવન-કાર્ય તથા તેમના સિદ્ધાંતોમાં વર્ણ અને જ્ઞાતિ, પ્રભાવી જ્ઞાતિ, સંસ્કૃતિકરણ, પરસંસ્કૃતિકરણ અને પશ્ચિમીકરણ ને સમજશે. CO2. આઈ.પી.દેસાઈનું જીવન-કાર્ય તથા તેમના સિદ્ધાંતોમાં સંયુક્ત કુટુંબની શ્રેણી, અસ્પૃશ્યતાના માપદંડો અને પરિસ્થિતિ (ગુજરાત), પદ્ધતિશાસ્ત્ર અને શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર અંગે સમજ કેળવશે. CO3. બી.આર.આંબેડકરનું જીવન-કાર્ય, દલિત મુક્તિ, ધર્મ, જ્ઞાતિ અંગેના ખ્યાલોનું વિશ્લેષણ, અસ્પૃશ્યતા, દલિત ઓળખ અંગેના ખ્યાલોનું વિશ્લેષણ ની સમજ કેળવશે. CO4. ભારતીય સમાજશાસ્ત્રીઓમાં જી.એસ.ધૂર્યે, એચ.સી.દ્વે, એ.આર.દેસાઈ, યોગેન્દ્રસિંહ ના જીવન-કાર્યની જાણકારી મેળવશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	3	3	–	2	2	–	–	–	–	–	2	2.5
CO2	3	3	2	–	2	2	–	–	–	–	–	2	2.33
CO3	3	3	3	–	3	2	–	–	–	–	2	3	2.63
CO4	3	2	2	–	2	2	–	–	–	–	–	2	2.14
Avg (PO)	3.0	2.75	2.5	–	2.25	2.0	–	–	–	–	2.0	2.25	—

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. વાર્તા કથન પદ્ધતિ
---------------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 - એમ. એન. શ્રીનિવાસ : જીવન અને કાર્ય - વર્ણ અને જ્ઞાતિ - પ્રભાવી જ્ઞાતિ - સંસ્કૃતિકરણ , પરસંસ્કૃતિકરણ, - પશ્ચિમીકરણ	15
Unit 2 - આઈ. પી. દેસાઈ: જીવન અને કાર્ય - સંયુક્ત કુટુંબની શ્રેણી - અસ્પૃશ્યતાના માપદંડો અને પરિસ્થિતિ (ગુજરાત) - પદ્ધતિશાસ્ત્ર - શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર	15
Unit 3 - બી. આર. આંબેડકર : જીવન અને કાર્ય - દલિત - દલિત મુક્તિ - ધર્મ, જ્ઞાતિ અંગેના ખ્યાલોનું વિશ્લેષણ - અસ્પૃશ્યતા - દલિત ઓળખ અંગેના ખ્યાલોનું વિશ્લેષણ	15
Unit 4 અન્ય ભારતીય સમાજશાસ્ત્રીઓ 1. જી. એસ. ધૂર્યો - જીવન અને કાર્ય 2. એચ. સી. દુબે - જીવન અને કાર્ય 3. એ. આર. દેસાઈ - જીવન અને કાર્ય 4. યોગેન્દ્ર સિંહ - જીવન અને કાર્ય	15

Assessment Methods:

Internal Assessment :

40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.

આંતરિક પરીક્ષા - 20 ગુણ

સ્વાધ્યાય - 10 ગુણ

સેમિનાર - 10 ગુણ

External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:

1	એ. જી. શાહ અને જે. કે. દવે, (2004-05), સમાજશાસ્ત્રીય વિચારધારાના આધારો, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ.
2	રમણીક ભટ્ટી, (1998) ભારતના અગ્રગણ્ય સમાજશાસ્ત્રીઓ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
3	વાય.એ. પરમાર, (2005) સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
4	જે.કે. દવે, (2006) સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ.
5	વિદ્યુત જોષી, આઈ. પી. દેસાઈ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
6	Coser Lewisa, (2011), Master of Sociological Thought, Rawat publication, Jaipur.
7	Ragini Shah,,(2015) I. P. Desai : Pioneering Indian Sociologist, Rawat publication, Jaipur.

Web & Other Study Resources:

1	
2	

[Program and Semester] બી.એ. - 6	Code of the course/ subject BSOC-604	Name of the course/ subject નગર સમાજશાસ્ત્ર Urban Sociology	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	ગ્રામિણ અને નગર વચ્ચેના તફાવતની સમજ ધરાવતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1. નગર સમાજશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર, મહત્વ અને નગર સમાજનાં લક્ષણોને સમજશે. CO2. નગર સમાજના સિદ્ધાંતોમાં લુઈવર્થ નો નગરીય જીવનશૈલીનો સિદ્ધાંત, બર્ગેશનો કેન્દ્રવર્તી વિસ્તારનો સિદ્ધાંત અને હોમર હોયટનો સેક્ટર સિદ્ધાંતને સમજશે. CO3. નગરીકરણનો અર્થ અને કારણો, નગર આયોજનનો અર્થ, ધ્યેયો, મહત્વ અને તેમાં સમાજશાસ્ત્રીઓની ભૂમિકાને સમજશે. CO4. નગરીય સમસ્યાઓમાં ગંદા વસવાટ અને નગરીય પર્યાવરણ અંગેની સમસ્યાઓનો અર્થ, કારણો, અસરો અને નિવારણના ઉપાયો અંગે જાણકારી મેળવશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	—	2	2	—	—	—	—	—	2	2.17
CO2	3	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	2.25
CO3	3	3	2	2	2	2	—	—	—	—	—	2	2.38
CO4	2	2	3	3	2	2	—	—	—	—	—	3	2.43
Avg (PO)	2.75	2.5	2.33	2.5	2.0	2.0	—	—	—	—	—	2.0	—

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. દ્રશ્ય શ્રાવ્ય પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 નગર અને નગર સમાજશાસ્ત્રનો પરિચય 1. નગર સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર/વિષયવસ્તુ 2. નગર સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ/ઉપયોગિતા 3. નગર સમાજનો અર્થ અને લક્ષણો	15
Unit 2 નગર સમાજના સિદ્ધાંતો 1. લુઈ વર્થ - નગરીય જીવનશૈલીનો સિદ્ધાંત 2. બર્ગેસ - કેન્દ્રવર્તી વિસ્તારનો સિદ્ધાંત 3. હોમર હોયટ - સેક્ટર સિદ્ધાંત	15
Unit 3 નગરીકરણ અને નગર આયોજન 1. નગરીકરણનો અર્થ અને કારણો 2. નગર આયોજનનો અર્થ અને ધ્યેયો 3. નગર આયોજનનું મહત્વ 4. નગર આયોજનમાં સમાજશાસ્ત્રીઓની ભૂમિકા	15
Unit 4 નગરીય સમસ્યાઓ 1. ગંદા વસવાટની સમસ્યા – અર્થ, કારણો, અસરો અને નિવારણના ઉપાયો 2. નગરીય પર્યાવરણની સમસ્યા – અર્થ, કારણો, અસરો અને નિવારણના ઉપાયો	15

Assessment Methods:

Internal Assessment :

40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.

આંતરિક પરીક્ષા - 20 ગુણ

સ્વાધ્યાય - 10 ગુણ

સેમિનાર - 10 ગુણ

External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:

1	હરીશ દોશી,(1998),નગર સમાજશાસ્ત્ર,યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ
2	એ.આર.દેસાઈ,નીરા દેસાઈ,(1978), વિકસતા શહેરો અને ઝૂપડીઓ , આર. આર. શેઠનીકંપની, બોમ્બે.
3	એ.આર.દેસાઈ, નીરા દેસાઈ, (1967), ભારતીયનગર (સમાજશાસ્ત્રીયઅન્વેષણ), આર.આર.શેઠની કંપની, બોમ્બે.
4	ડૉ. હસમુખ પંચાલ,(2018-19),નગર સમાજશાસ્ત્ર,ગોવિંદ ગુરુ પ્રકાશન, ગોધરા
5	જે. કે. દવે,(2014), ભારતમાં નગરીકરણ, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ.
6	જી. ઇલ. શર્મા, (1996), સમાજશાસ્ત્ર, ઉપકારપ્રકાશન, આગરા.
7	Desouza Alfrd (Ed.), (1978), The Indian City, Manohar Publications, New Delhi.
8	M.S.A. Roy (Edt.),,(1992)Urban Sociology in india, Oriented Congment, NewDelh
9	https://egyankosh.gkpad.com/page/9
10	https://uou.ac.in/sites/default/files/slm/MASO-.601pdf?utm_source=chatgpt.com

Web & Other Study Resources:

1	https://www.youtube.com/watch?v=e2pRJpXfcZQ
2	https://www.youtube.com/watch?v=-q6qPitBsSw